1940 ий
15
июнь
№55 (668)
Акше 5 ыр.

10-шо ИЙ ЛЕКТЕШ

Чыла элласе пролетарий-шамыч, ушныза!



Рвезе коммунист

ВЛКСМ Маробком ден Йошкар-Ола Горком орган

КАРЕЛО-ФИНСКИЙ КАЛЫКЫН ПАЙРЕМЖЕ

Эрла—16 июньыштo, эрыкан да пиалан карело-финский калык СССР Верховный Совет ден республикын Верховный Советыш шке депутатше-шамычым сайла.

Ледовитый океанын серже гыч тӱҥалын Финский залив марте олалаште, селалаште, пограничный заставылаште, олеяевод, рыболов-шамычын мӱндӱр селенийлаштышт да лесосплав ный пунктлаште, луаткокымшо Союзный республикын гражданже-шамыч, шке почетный долгыштым шукташлан, избирательный урно шамыч деке мият. Пашазе да кресаньык-шамыч, Йошкар Армий ден Военно-Морской Флотын воинже-шамыч, рвезе да ӱдыр-шамыч—чыла избиратель-шамыч, советский калыкын морально-политический единствожым, коммунист ден беспартийный-шамыч сталинский блокын куатле вийжым эше ик гана демонстрироватлат.

Советский элын социалистический парламентше карело-финский калыкын коло куд посланецше дене—СССР Верховный Совет Союз Советын ик депутатше да национальность-шамыч Советын 25 депутатше дене темеш. Калыкын 133 эн сай эргыже-шамыч Карело-Финский ССР Верховный Советыш депутатлан выдвигатлалтыныт.

Всенародный депутат, человечествын вождьшо да учительже Иосиф Виссарионович Сталин верч да Карело-Финский ССР Верховный Советыш депутатлан единодушно выдвигатлыме Сталин йолташын лишыл соратникше - шамыч Молотов, Ворошилов, Калинин, Каганович, Андреев, Жданов, Микоян, Хрущев, Шверник, Берия йолташ-шамыч верч избиратель-шамыч шке йӱкыштым пеш кугу моктанымаш да куанымаш дене пуат.

Калыкын испытанный, верный эргыже Отто Куусинен, Тойво Антикайнен, Турре Лехен, Аксел Антил йолташ - шамыч да Советский Союзын кокымшо гана Геройжо И. Д. Папанин верч избиратель-шамыч йӱкыштым кумыл нӧлтын пуат.

Шемер-шамычын волявлт почеш избирательный бюллетеньыш шагал огыл чапле лӱм - шамыч—предприятийе, транспортысо, чодра ямдылымашысе, колхозысо стахановец-шамычын, советский интеллигент-шамычын, Йошкар Армийын боец, командир да политработникше - шамычын лӱмышт пурталтыныт. Депутатыш кандидат - шамычын лӱмышт коклаште—Каретский неполный средний школын директоржо А. А. Никкари, Карело-Финский ССР-ысе КП(б) ЦК-н секретарьже-шамыч Г. Н. Куприянов ден И. И. Сюкияйнен, молодежын представительже стахановец-лесоруб шамыч П. П. Готичев ден Дуся Непина, агроном-новатор М. И. Малютина да знатный рыбак калык сказитель М. М. Коргуев, доктор М. Д. Иссерсон, молочнотоварный фермын заведующийже Т. С. Викулина да шуко молат.

Партийный ден непартийный большевик, Ленин—Сталин пашалан безграниччно преданный улшо шке кандидатышт верч избиратель-шамыч дружно голосоватлаш тӱҥалыт. Нуно уло тӱнялан советский калыкын вийже ден сплоченностьшым ончыктат.

1940 ий 16 июнь социализм элын сеҥымаш чапле летописьышке ик замечательный дата семын пура. Тиде кече—карело-финский калыкын пиалан событийже веле огыл. Тиде пайрем мемнан необ'ятный родинан шемерже-шамычын пайрем.

Капитализм годым рабство да нищетам, шужымаш да колымашым шинчыше карело-финский калык, нигунам сеҥалтдыме Ленин—Сталин партий вуйлатыме почеш, великий руш калык полшымо дене шке национальный самостоятельный существованийжым налын, эрыкан да куанышан илыш шуын.

Кугу Октябрьский революций, Советский власть веле Карелийым пеледалтше республикыш савырен. Мудрый Ленинско-Сталинский национальный политика карело - финский калыклан экономический да культурный кушмашым обеспечитлен, Карелийым индустриальный республикыш савырен.

Тиде ийлаште калык кокла гыч социалистический строительствын чыла участкылаштыжат талантливый организатор - шамыч кушкыныт. Государственный управлений органлаште, кугу промышленный ден ял озанлык предприятийлаште директорлан, школа ден вузлаште — чыла вереат советский власть ийлаште кушшо национальный кадр-шамыч ыштат.

Пытартыш ийлаште эн самырык республикын комсомолжат пеҥгыдемын да кушкын. Ленин—Сталин пашалан верный улмыжым тудо мирный созидательский пашаште веле огыл, тудо белофинн-шамыч ваштареш победоносный бойлаштат, Ленинградым обезопаситлымаш бойлаштат ончыктен.

Тиде бой-шамыч пытымеке, республикын составышкыже у территорийшамычым ушымеке, Карелийым Союзный Карело-Финский республикыш савыраш кӱлешлык лектын.

„Карельский Автономный Республикым Союзный Карело-Финский Республикыш савырымаш нине кок родственный калыкын ончыклык хозяйственный ден культурный виянгмашыштлан да нунын братский содружествыштым пеҥгыдемдашлан полша. Финский ден карельский калыкын тушманже-шамычын шуко ийлаште культивироватлыме кок калык кокласе келшыдымаш ден враждалан тиде мучашым ышта" (Жданов).

Кок тылзе шуйнышо избирательный кампаний, карело финский калыкын шалатен кертдыме единствон вийжым, Ленин-Сталин партий йыр чумыргымыжым, тудын великий коммунизм пашалан мучашдымын преданный улмыжым, уло нaглядность дене ончыктен.

Коммунист дене беспартийный-шамыч сталинский блокын кандидатше-шамычым единодушно поддерживатлен, карело-финский калык шке боевой готовностьшым да республикын хозяйственный ден политический куатшым чарныде пеҥгыдемдашлан вийжым, родинам аралашлан ямде улмыжым ончыктен.

Избирательный кампанийым ознаменоватлыме кӱкшӧ политический активность, трудовой нӧлталтмаш — тидлан эн сай доказательство. Республикын столицыштыже Петрозаводскышто, Медвежьегорскышто, у советский олалаште — Выборг ден Антреаште, Кексгольм ден Сортавалаште, Суоярви ден Куолаярвиште, мӱндӱр островлаште, колхоз ден совхозлаште, энгерлаште, ерлаште да иксалаште—чыла луклаштат кугу созидательский паша шолеш. Родинан кажне патриотшо сайлымаш кечым у производственный сеҥымаш, у трудовой подвиг дене ознаменоватлаш тырша.

Шке сеҥымашыже-шамычым, коммунизм пашалан келге преданностьшым демонстрироватлен, луаткокымшо Союзный республикын шемерже-шамыч, социализм элын чыла шемерже гаяк, грандиозный задача-шамычым шукташ ямде. Тиде — ВКП(б) XVIII с'ездын да тенийсе международный обстановкын диктоватлыме задачыже-шамыч. Вигак каласаш лиеш: Карело-Финский ССР-ысе избирательный кампаний коммунист ден беспартийныйшамыч блокын чапле сеҥымашыже дене палемдалтеш, Ленинско-Сталинский политика торжествон у триумфшо, ончыклык движенийлан стимул лиеш.



„Труженица" артельын стахановкаже комсомолка З. И. Репьева йолташ. Тудо производственный планым 179,1 процентлан тема.

Фото М. Чуршуковын.

1940 ий Всесоюзный ял озанлык выставкын участникше-шамычлан премий ден награда-шамыч

1940 ийсе Всесоюзный ял озанлык выставкыште представитлыме пашаштын эн сай образецше-шамычлан колхоз, совхоз, МТС да колхозный животноводческий ферма-шамычлан СССР Совнарком ден ВКП(б) ЦК-н пунчалышт дене награда - шамычым установитлыме.

Чылаже 1-ий степень 500 дипломым да 2-шо степень 2.000 дипломым установитлыме. Первый степень дипломым налше-шамыч тиде жапыштак 10 тӱжем теҥге дене оксам да ик автомашиным налыт. Кокымшо степень дипломым налше-шамыч 5 тӱжем теҥге дене оксам да мотоциклым налыт.

Пашан эн сай образецше-шамычлан выставкын участникше-шамычлан— колхоз-шамычын председательыштлан, МТС ден совхоз-шамычын директорыштлан, ял озанлыкын специалист ден передовикше - шамычлан—Главный Выставочный Комитет Всесоюзный ял озанлык выставкын медальже-шамычым присуждатла.

500 кугу шӧртньӧ медальым да 1.000 изи шӧртньӧ медальым, 2.000 кугу ший медальым да 5.000 изи ший медальым утвердитлыме. Кугу шӧртньӧ медаль дене наградитлыме-шамыч ик жапыштак премийым—3.000 теҥгем, изи шӧртньӧ медаль дене наградитлыме-шамыч 2.000 теҥгем налыт. Кугу ший медаль дене наградитлыме-шамыч ик жапыштак премийым—1.000 теҥгем, изи ший медаль дене наградитлыме-шамыч 500 теҥгем налыт.

1941 ийлан Всесоюзный ял озанлык выставкым шуйымо нерген

СССР Совнарком ден ВКП(б) ЦК 1941 ийлан Всесоюзный ял озанлык выставкым умбакыже шуяш пунчалым луктыныт. СССР Совнарком ден ВКП(б) ЦК-н „1940 ийыште Всесоюзный ял озанлык выставкыште участвоватлыше-шамычлан премий да награда - шамыч нерген" пунчалышт дене установитлыме премий да награда-шамычын чыла видышт 1941 ийыште выставкыште участвоватлыше - шамычланат тугак кодеш.

107

Первый созыв Марийский АССР Верховный Советын Кумышо Сессийже

Первый созыв Марийский АССР Верховный Совет Кумышо Сессийын 1940 ий 13 июньысо заседанийже нерген

ИНФОРМАЦИОННЫЙ УВЕРТАРЫМАШ

13 июньышто, 11 час кечывалым, Марийский АССР Верховный Советын заседаний залыштыже Первый созыв Марийский АССР Верховный Совет Кумышо Сессийын вылымше заседанийже лийын.

Председательствоватла—Марийский АССР Верховный Совет Председатель депутат **Р. М. Мамаев.**

Ончычаш паша радамыште—1940 ийлан Марийский АССР-ын государственный бюджетшым пеҥгыдемдымаш:

Марийский АССР Верховный Совет докладчикын—Марийский АССР Финансе Калык Комиссар депутат **И. А. Стемасовын** да содокладчикын—Марийский АССР Верховный Совет Бюджетный Комиссий Председатель депутат **Д. Ф. Маракулинын** заключительный мутыштым колыштеш.

Вара Марийский АССР Верховный Совет 1940 ийлан Марийский АССР-ын государственный бюджетшым голосоватлымашке да пеҥгыдемдымашке кусна.

Марийский АССР Верховный Совет Марийский АССР-ын государственный бюджетшым доход ден расход-шамыч шот дене ончаш да пеҥгыдемдаш депутат **И. А. Стемасовын** предложенийжым приниматла. Тиддеч вара 1940 ийлан Марийский АССР-ын государственный бюджетшым пеҥгыдемдымаш кая.

Марийский АССР Верховный Совет кажне статьям посна лудын, статья шот дене, а вара тичмашынак—„1940 ийлан Марийский Автономный Советский Социалистический Республикын государственный бюджетше нерген Законым" единогласно пеҥгыдемда.

Марийский АССР Верховный Совет Сессийын ончычаш паша радамжын кокымшо вопросыжым ончымашке кусна. Марийский АССР Конституцийын (Основной Законын) 14-ше статьяжым ешарыме нерген доклад дене депутат **А. Я. Мосолова** выступатлен.

Марийский АССР Верховный Совет Марийский АССР-ын составыштыже Волжский ден Килемарский район-шамыч образоватлалтмылан кӧра „Марийский АССР Конституцийын (Основной Законын) 14-ше статьяжым ешарыме нерген Законым" единодушно приниматла.

Умбакыже Марийский АССР Верховный Совет Сессийын ончычаш паша радамжын кумышо вопросшым—„Марийский АССР Верховный Совет Президиумын Кокымшо ден Кумышо Сессий шамыч коклаште приниматлыме да Марийский АССР Верховный Советлан пеҥгыдемдашыже подлежатлыше Указше-шамыч нерген" вопросым онча. Тиде вопрос дене докладым депутат **А. Я. Мосолова** ыштен.

Марийский АССР Верховный Совет „Марийский АССР Калык Комиссар-шамыч Советын составыштыже Марийский АССР Автомобильный транспорт Управленийым да Местный топливный промышленность Управленийым образоватлыме нерген Марийский АССР Верховный Совет Президиумын Указше-шамычым пеҥгыдемдыме нерген Законым" единогласно пеҥгыдемда. Тидын дене келшышын Марийский АССР Конституцийын (Основной Законын) 44-ше статьяшкыже ешартышым пуртымо.

Марийский АССР Верховный Совет Марийский АССР Верховный Совет Президиумын Указше-шамычым единогласно пеҥгыдемда:

СССР Заготовка-шамыч Наркоматын Марийский АССР-ысе Уполномоченныйжын обязанностьшо деч **Г. Д. Бахматовым** утарыме нерген.

Марийский АССР Местный промышленность Калык Комиссар обязанность деч **И. В. Храпиным** тудым вес пашашке куснымыжлан кӧра утарыме нерген.

Марийский АССР Земледелий Калык Комиссар обязанность деч **В. Г. Седовым**, паша дене справитлалтдымыжлан, утарыме нерген.

Марийский АССР Верховный Совет Президиумын назначитлыме нерген Указше-шамычым пеҥгыдемдыме:

Марийский АССР Автомобильный транспорт Управлений Начальниклан—**П. М. Фуфыгиным.**

Марийский АССР Местный топливный промышленность Управлений Начальниклан—**М. Ф. Анисимовым.**

СССР Заготовка - шамыч Калык Комиссариатын Марийский АССР-ысе Уполномоченныйжылан—**Г. Ф. Сидоровым.**

Марийский АССР Местный промышленность Калык Комиссарлан—**В. Т. Морозовым.**

Марийский АССР Земледелий Калык Комиссарлан—**Л. Я. Флорентьевым.**

Марийский АССР Верховный Совет Верховный Совет Президиумын Указше-шамычым пеҥгыдемден:

Марийский АССР Калык Комиссар-шамыч Совет Председательын Заместительже обязанность деч **А. И. Федоровым**, тудын тунемаш каймыжлан кӧра, утарыме нерген.

Марийский АССР Калык Комиссар-шамыч Совет Председательын заместительже обязанностьшо деч **В. А. Шишкиным**, вес пашашке куснымыжлан кӧра, утарыме нерген.

Сессий Марийский АССР Верховный Совет Президиумын Указше - шамычым пеҥгыдемда:

Марийский АССР Калык Комиссар-шамыч Совет Председательын Заместительжылан—**Н. П. Рябчиковым** назначитлыме нерген.

Марийский АССР Калык Комиссар шамыч Совет Председательын Заместительжылан **Г. И. Кондратьевым** назначитлыме нерген.

Марийский АССР Верховный Совет Марийский АССР Верховный Совет Президиумын Указше-шамычым пеҥгыдемда: Марийский АССР Верховный Суд член обязанность деч **М. А. Андреевым**, тудын вес пашашке куснымыжлан кӧра, утарыме нерген.

Марийский АССР Верховный Суд член обязанность деч **О. Г. Тиликым**, республикын пределже гыч каймылан кӧра, утарыме нерген.

Старейшина-шамыч Советын поручитлымыже почеш выступатлыше депутат **К. Т. Антоновын** предложенийже почеш, Марийский АССР Верховный Совет Марийский АССР Верховный Совет Президиумын членже-шамыч обязанность деч **Н. П. Рябчиков** ден **П. М. Фуфыгиным**, вес пашашке куснымыштлан кӧра, утарыме нерген Закон - шамычым приниматла. Тугак Марийский АССР Верховный Совет Президиумын членже обязанность деч **М. А. Павловым** утарыме.

Старейшина-шамыч Советын поручениже почеш выступатлыше депутат **К. Т. Антоновын** предложенийже почеш, Марийский АССР Верховный Совет Марийский АССР Верховный Совет Президиумын составшым ешара. Марийский АССР Верховный Совет Президиумын членже-шамычлан депутат-шамычым—**И. А. Гребневым, П. А. Петровым** да **М. В. Мукминовам** сайлыме.

Старейшина-шамыч Советын поручениже почеш выступатлыше депутат В. А. Шишкинын предложенийже почеш, Марийский АССР Верховный Совет Марийский АССР Верховный Совет Президиумын Секретарьже обязанность деч М. В. Кукиным утара да Президиумын Секретарьжылан депутат **Г. А. Казариновым** сайла.

Марийский АССР Верховный Совет Верховный Суд член обязанность деч **О. А. Тихомировам** утара. Председательствующий — Марийский АССР Верховный Совет Председатель депутат **Р. М. Мамаев** Кумышо Сессийын ончычаш паша радамже пытен манын, увертара, да Марийский АССР Верховный Советын Кумышо Сессийжым петырымылан увертара.



Марийский АССР Верховный Совет Кумышо Сессий заседаний залын общий видше.

Фото М. Чуршуковын.

Агитатор Михеев

Марий - Турек. Кечывал канымаш. „Трудовик" колхозын клубшо. Клубышто колхозник-шамыч патефон йыр погынен, муро-шамычым колыштыт. Икмыняр жап эртымек, колхозын счетоводшо—агитатор Михеев йолташ толын пурыш. Колхозник - шамыч тудым куанен вашлийыч.

— А-а Петр Степанович, пеш вученна,—ик колхозник йӱкым лукто.

— Колат, Петр Степанович, газететым лудын пуян,—весе йодо.

Патефон шып лиеш. Агитатор Михеев йолташ колхозник - шамычлан мемнаҥ элыште да тӱнямбалне лийше событий-шамыч нерген газета гыч лудеш.

Международный положений дек колхозник - шамычын интересышт путырак кугу. Европышто мо кая, куно чыла палынешт. Тыгак мемнан Советский Союзышто лийше событий-шамыч нергенат, Марийский республикысе илыш денат интересоватлалтыт.

Михеев колхозын сай агитаторжо. Тудым колхозник-шамыч йӧратат да пагалат. Тудын дек тӱрлӧ йодыш дене мият. Тудо кеч могай йодышланат раш вашмутым пуа.

Тудо агитационно-массовый пашашке ялысе да районный центрысе интеллигенцийым шупшын шога. Тений интеллигенцийын полшымыжо дене колхозник-шамычлан ятыр докладым ыштыме.

Колхозышто улшо СВБ организацийлан Михеев йолташ активно полшен шога. Антирелигиозный тема дене доклад-шамыч чӱчкыдын шындалтыт.

Агитационно - массовый пашам сайын шындымылан кӧра колхоз кеч могай пашаштат ончылно.

Макс Майн.

Бригадир депутат

А. Москвин йолташ Оршанский район Фрунзе лӱмеш колхозышто ынде 8 ий бригадирлан ышта. Тудо шке пашажым моштен организоватла, правленийын пумо заданийжым жапыштыже шуктен шога. Тудо кажне кечын колхозник-шамычлан ик кечаш пашан результатыштым умылтара. Колхозник-шамыч тудым йӧратат, пашам моштен ыштымыжлан моктат.

8 ий жапыште пашам честно шуктымыжлан Москвин йолташым ик гана велэ огыл правлений премироватлен.

Москвин йолташ 1939 ийыште Всесоюзный ял озанлык выставкыште участвоватлен. Тудо выставкыште мом ужмыжо нерген пӧртылмекыже колхозник-шамычлан чыла раш каласкален. Москвин йолташ пашаште активно участвоватлымыжлан 1939 ийыште колхозник-шамыч сельский Совет депутатлан сайлышт. Тудо депутатский долгшым честно шуктен шога.

М. Ураков.

КОМСОМОЛЬСКИЙ ИЛЫШ

КОМСОМОЛЬСКИЙ ПАШАШ КУШКЫНАМ

Мый эн первойракше комсомолын кугу значенийым умлыжым раш палыдымемлан лийын, комсомольский пашам ситышын аклен кертын омыл. Садланак комсомол дене пеҥгыде кылым кучен керташ лийын огыл. Но посна комсомолец-шамыч мый денем пашам ятыр ыштеныт.

Комсомольский собранийлашке ўжаш тўҥальыч, ятыр беседым эртарышт. Тыге комсомольский организаций дек лишылемым, комсомольский паша дене палыме лийым.

1939 ий март тылзыште Йошкар-Олинский райсберкасса пеленсе комсомольский организаций мыйым Ленинско-Сталинский комсомол радамышке пуртыш. Комсомольым пурымекем, комсомольский организацийын пашаже дене пеш кугун интересоватлаш тўҥальым, тудын пумо пашажым эреак жапыште шукташ тыршышым.

1939 ий май тылзыште Йошкар-Олинский район сберкасса пеленсе комсомольский организацийын секретарьжылан сайлышт. Тиде, райкомол дене мыйын кыл кучымашем эше саемдыш. Райкомол поручений пуаш тўҥале, тидым шуктымешке серьезнын пижым.

Теве первый поручений дене Михайловский сельсоветышке каенам. Эн ондак тушто комсомольский организацийын пашажым пален нальым, посна комсомолец-шамыч дене беседоватлышым. Тидын мӧнгӧ комсомольский собранийым погышым. Тушак конкретный мероприятий-шамычым палемдышна. Но тидын дене мый ыжым шыплане, адак коло кече гыч, комсомольский собранийын лукмо решенийжым кузерак шуктен толмыштым, терғаш кайышым. Чынак, посна комсомолец-шамыч нимомат ыштен огытыл. Садлан нунын пашашт нерген уэш мутланаш, нуным мобилизоватлаш верeште. Тыге ыштыме дене гына пашам тичмашын шукташ куштылеме.

1940 ий апрель тылзыште ВЛКСМ райком мыланем эше ответственный пашам пуыш, райкомолын внештатный инструкторжылан утвердитлен да Ошургинский сельсоветысе комсомольский организаций-шамычым прикрепитлыш.

Первояк, посна комсомольский организацийын комсомольский озанлыкшым саемдаш пижым. Тиде шотышто „Ударник", „13 лет октября" колхозласе организацийлаште паша начар шындыме ыле. Нотыдын взшке тӧрлалтышна.

Комсомолец-шамыч политический шинчымашыштым огыт вӧлтӧ, тиде пашам мыланем организоватлаш верeште. Кызыт нуно ВКП(б) историйым изучатлат.

Комсомольский вий дене 7 гектар площадьысе кокияш культурлан подкормкым ыштыме, ял озанлык машина ден инвентарь шамычым ремонтироватлыме да минеральный удобренийым шупшыктымо. Нине комсомольский организаций-шамыч дене эреак кылым кучем, нунын йодмыштым шуктен толам.

5 июньышто ВЛКСМ райком бюро пропаганда ден агитаций отдел вуйлатышын заместительжылан утвердитлен. Тиде эше паша ыштымашым виянгдаш терга.

Ленинско - Сталинский комсомолын воспитатлымыже дене культурник гыч сберкассын заведующийышкыже шуынам.

А. С. Зайцев,
Йошкар-Олинский райсберкассын заведующийже.

Пленум член-шамыч дене конкретно вуйлатыман

Новый-Тор'ял. (Телефон дене). ВЛКСМ Ново-Тор'яльский райком пленумын 17 членже уло, но нунын кокла гыч шагалже пленум член семын пашаш кушкын толыт. 17 член гыч кок членже гына пашам сайын ыштен шогат.

Теве пленум член И. В. Коновалов йолташын пашажым налына. Тудо Старо-Тор'яльский средний школын директоржылан ышта. Тидын дене пырля Коновалов йолташ райкомолын пумо пашажым жапыште шуктен толеш. Партий ден правительствын решенийыштым тунемше да „Ущемнур" колхозысо колхозник-шамыч коклаште сайын умылтара.

Тудо школьный комсомольский организацийын пашаже дене велэ огыл интересоватла, но лишыл колхозысе комсомольский организаций - шамычын пашашт денат кугун интересоватла, нунылан практически полша.

Коновалов йолташ школьный пашамат начар огыл ышта. Тиде средний школысо тунемше-шамыч районный олимпиадыште первый верым налыныт.

Тыгак И. П. Смышляев йолташ (Масканурский неполный средний школын завучшо, тугак ВЛКСМ организаций секретарь) комсомольский пашам сайын шынден. Тиде школа успеваемость дене районышто первый верыште шога. Тунемше-шамыч коклаште дисциплиным пеҥгыдын шындыме.

Смышляев йолташ райкомолын пумо поручений жым шукташлан сельсовет кӧргысӧ комсомольский активым мобилизоватла.

Но пленумын посна членже-шамыч лўмым гына нумалыт, райкомол пумо пашам огыт шукто, комсомольский организаций - шамычлан огыт полшо.

Теве Ф. Ермакова йолташ ВЛКСМ райкомын поручений жым иканат шуктен огыл.

Шукерте огыл, райкомол „Комбинат" ден „Куп-Сола" колхоз пеленсе комсомольский организацийлаште комсомольский собранийым эртараш колтен ыле, но тидым ыштен огыл.

И. А. Шатеркин йолташлан Кўян-Памашский сельсоветысе колхозлаште агитационно-массовый пашам ышташ пумо, но лачак ик колхозышко миен толын да тидын дене пашам кошартен.

В. А. Веденькин йолташ („Ударник" газетын редакторжо) пленумыш мия гынат, мыйын пашам огыл, манеш да лектын ошкыльеш. Тыге тудо пленумлашке уналкеш велэ коштеш.

Нине факт-шамыч тудым рашак ончыктат; ВЛКСМ Ново-Тор'яльский райком да тудын секретарьже Шипицина йолташ пленум член-шамыч дене ситыдымын вуйлата да нунылан пумо пашам шуктымашым огыт контролироватле.

В. Борисов.

Вашталтышым ышташ кўлеш

Кушто шемер масса коклаште агитационно - массовый паша сай шындалтын, тушто трудын производительностьшат кушкын. Но тиде истинам Кўан-Памашский сельсовет кӧргыштӧ (Ново-Тор'яльский район) умлен огытыл. Колхозник да колхозница-шамыч коклаште агитационно - массовый паша йӧршеш огеш ышталт. Агитколлектив вуйлатыше—комсомолец И. А. Шатеркин йолташ нимогай ответственностьымат шижмашыже уке. Шошо ага жапыште агитатор - шамыч дене ик совещанийымат эртарен огыл.

Шатеркин йолташ агитколлективым вуйлатымыже дене пырля „Ударник" колхозышто агитатор улеш, но тушко 2 тылзе жапыште (апрель, май) ик гана велэ миен беседым эртарен. Занятийым эртарыдымыжым „жап уке, ом шу, директор пашам шуко уло" манын леведаш тырша.

„У памаш" колхозысо агитатор—комсомолец А. В. Кошкин йолташлан беседым эртарашыже чыла йӧн уло гынат, 1940 ийыште ик занятийымат эртарен огыл. „У памаш" колхоз кеч могай пашаштат сельсовет кӧргыштӧ почеш шўдырна, дисциплина лушкыдо.

„Кўан-Памаш" сельсовет кӧргыштӧ агитационно-массовый пашаште кызытак вашталтышым ыштыман.

В. М.

Областной олимпиадыш ойырымо-шамыч дене пашам кўрылтде ыштыман

Марийский республикын школлаште эртаралтше йоча творчествым ончымо олимпиадыште 27 тўжем утла йоча участвоватлен.

Ик Сернурский районышто гына 4 тўжем утла йоча-шамыч шке мастарлыкыштым ончыктеныт.

Школласе йоча творчествым ончымаште сай исполнительыше 7 тўжем утла йоча-шамыч районный ден городской олимпиадылаште участвоватленыт. Нунын кокла гыч, утларак талантан йоча-шамыч 24 июньышто Йошкар-Олаш эртаралтшаш областной олимпиадыште шке мастарлыкыштым ончыкташ тўҥалыт. Теве Мало-Сундырьский неполный средний школа гыч (Горно-Марийский район) 17 еган хоровой кружок кырык-марий калыкын „Изи макы", „Кок сиржыдон йога Йыл" да „Листвлиств" мурыжым мураш тўҥалыт. Рыбакова Галя ден Артюков калык муро сем дене куштaлтат.

Юринский средний школа гыч 28 физкультурник-шамыч тўрлӧ физкультурный да акробатический номера-шамычым ончыкташ тўҥалыт. Тиде школа гычак хоровой кружок ятыр муро-шамычым исполнятла. 6-шо классыште тунемше школысо танцор Галя Балакина „Кабардинка" ден „Цыганский танецым" танцоватла.

Микряковский средний школышто (Еласовский район) 10-шо классыште тунемше-шамыч Ембатуров скрипка дене, Пекунькина ден Юадарова кўсле дене тўрлӧ муро сем-шамычым шокталтат.

И. Бусыгин (Тумью-Мучашский неполный средний школа, Куженерский район) шўвыр дене калык муро-шамычым шокташ тўҥалеш.

Юринский районный оргкомитет областной олимпиадыште участвоватлышаш-шамыч дене нунын ончылно шогышо задача нерген беседым эртарен. Участник-шамыч шке номера-шамычыштым адакат терген лектыт, тиде кечылаште поселкысо пашазе-шамычын клубышто выступатлышаш улыт.

Южо вере оргкомитет-шамыч тиде пашам алят тўҥалын огытыл. Йошкар-Оласе южо школлаште нимо ок ышталт. Теве 1-ше номеран школа гыч хоровой ден шумовой кружок-шамычым областной олимпиадыште участвоватлаш ойырымо, нунын дене нимогай ямдылалтмашат ок кой. Кызыт нине кружок-шамыч руководитель деч посна кодыныт.

Областной олимпиада, эртыше районласе да оласе олимпиада деч сайын эртышаш, йоча-шамычын творчествышт пеледмым эше рашырак ончыктышаш.

Областной олимпиадыште участник-шамыч кокла гыч, эн сай исполнитель-шамычым Всесоюзный йоча творчество олимпиадыш кандидатлан ойыралтыт.

Садлан лийын, районласе олимпиадым эртараш ойырымо оргкомитет-шамыч пашам виянгдышаш улыт. Кызыт ойырымо участник-шамыч дене ямдылалтмашым организоватлыман.

Райцентрыш поген, программа почеш номера-шамыч дене выступатлымашым организоватлаш да улшо ситыдымаш-шамычым тӧрлаташ кўлеш. Районла гыч Йошкар-Олашке толаш транспорт ден обеспечитлыме нергенат мондыман огыл.

И. Краснов ден Т. Лещенко.

Санаторийыште сайын каненыт

29-ше майыште „Миняшкинский Источник" санаторий гыч тений первый гана 33 еҥ канен лектын.

Каныше-шамыч жапыштым культурно да веселан эртареныт.

Каныме жапыште модаш шашка, шахмат, биллиард, домино да патефон, баян, пианино да кок гармонь лийын.

Нуно международный положений нерген, туберкулез да тудын вашталтареш кучедалме нерген лекцийым колыштыныт.

Каныше-шамыч ятыр тӧрланеныт. Юринский район гыч толшо И. Овсянников йолташ 10 килоат 200 граммлан, З. Савкина йолташ— 9 килолан, В. Бирюкова йолташ 6 килолан тӧрланеныт.

Г. Казанцев.

Жапым моштен эртарат

Сернурский районысо Больше - Мушкинский начальный школын ученикше-шамыч кеҥеж каникулым организованно эртарат. Шукерте огыл нуно, Н. О. Масленникова йолташын вуйлатымыж почеш, олыкыш экскурсий ден коштыныт. Тудо ученик-шамычлан тўрлӧ шудо, пеледыш, насекомый - шамычым ончыктылын, нунын нерген умылтарен пуэн. Тыгай экскурсий ончыкыжымат лийшаш.

Кызыт ятыр ученик-шамыч вес тунемме ийыште изучатлашлан тўрлӧ пеледышым, насекомыйым погат. Южышт вес тунемме ийлан учебник - шамычым наледат, художественный литературым лудыт.

Тыгак ученик - шамычым колхозный пашаштат ужаш лиеш. Кызыт шукышт пасушто шўкшудым сомлат, терысым луктaш полшат.

— Тунемме ийым сай пытарен, каникулым моштен эртарена, — маныт ученик-шамыч.

И. Росляков.



Республиканский пионерский „Таир" лагерьын почылтмашыже.
Снимкыште (шола гыч пурлашке): барабанщик Борис Камеринов; покшелне — пионер-шамыч линейкыште; пурлаште — горнист Слава Потапьев.
Фото М. Чуршуковын.

Западный европышто война

Италия ден англо-французский блок коклаште война

Берлин, 13 июнь. (ТАСС). Германский информационный бюро Рим гыч итальянский военно-воздушный вий - шамыч командованийын увертарымашыжым пуа. Увертарымаште тыге ойлалтеш: итальянский авиаций умбакыжат неприятельский аэродром ден военно - морской опорный пункт-шамычым бомбардироватлен шога. Бизерт ден Тулоныш налет-шамыч ыштылтыныт. Бизертыште кугу пожар лиеден. Военный сооружений-шамыч локтылалтыныт. Аэродромым бомбардироватлыме годым 9 самолетым строй гыч лукмо. Средиземный тенызыште итальянский подводный пуш 10 тÿжем тонн водоизмещенийан неприятельский крейсер ден танкерым торпедироватлен.

Неприятельский самолет-шамыч Итальянский Восточный Африкыште Асмарысе да Агордатысе аэродром-шамычым бомбардироватленыт, но бомбардироватлыме дене кугу эҥгек лийын огыл. 10 еҥ колен. Тенгече мемнан истребитель-шамыч Киренайке территорий ÿмбалне противникын 6 самолетшым волтен шуэныт. Неприятельский самолет-шамыч, очыни, английский Турин олаш налетым ыштеныт. Гражданский населений кокла гыч колышо да сусыргышо лийыныт.

Лондон, 13 июнь. (ТАСС). Рейтер агентство тыге увертара: 11 июньышто итальянский авиацийын Мальта островыш налетым ыштымаштыже 20 самолет участвоватлен. Кудалтыме икмыняр бомба-шамыч теҥызыш володен возыныт, молыжо островын тÿрлö районлаштыже барак ден частный пöртлам шалатеныт. Подтвердитлалтдыме увер почеш, налетым итальянский летчик-шамыч германский самолет-шамыч дене ыштеныт, самолет-шамычын бортыштышт германский наблюдатель-шамыч лийыныт.

Лондон, 13 июнь. (ТАСС). Рейтер агентство тыге увертара: 12 июньышто английский бомбардировщик-шамыч Ливийыште Тобрук портыш налетым ыштеныт. Шуко итальянский судно локтылалтыныт.

Юнайтед Пресс агентство французский правительствын положенийже нерген

Нью - Йорк, 13 июнь. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентствын корреспондентше тыге увертара: очыни французский правительство Турышто шуко жаплан кодын ок керт. Германский самолет-шамыч Париж ден жаплан улшо столица кокласе корным бомбардироватлат. 3 йӱд почела германский бомбардировщик-шамыч Турыш налетым ыштеныт.

Парижым открытый олалан увертарыме

Нью - Йорк, 13 июнь. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентствын увертарымыже почеш. Парижын военный губернаторжо Парижым открытый олалан увертарен.

Уборкылан ямде

Оршанский районысо Фрунзе лÿмеш колхоз уборкылан вашеш Калинин лÿмеш колхоз дене социалистический соревнованийыш ушнен. Кызыт колхоз социалистический договорыш пуртымо пункт - шамычым илышыш пуртышаш верч кучедалеш.

Фрунзе лÿмеш колхозын колхозникше-шамыч шудо солашлан савам тÿрыс ямдыленыт. Урожай погашлан жнейка, сорла да тулеч моло инвентарят тÿрыс ямде.

Сезонный уборка жапыште общественный питанийым организоватлашлан колхоз чыла продуктым ямдылен.

Тиде колхозым сельский Совет депутат Т. Макаров йолташ вуйлата.

М. Ураков.

Мыланна возат

Ронгинский район „Красный пахарь" колхозын колхозникше-шамыч уборкылан чот ямдылалтыт. Кызыт жнейкым да 7 орвам тÿрыс ремонтироватлыме. Колхозник-шамыч савам, тылеч моло ÿзгарымат тöрлатен да угыч налын ямдыленыт.

Тыгак „Йошкар эҥер" колхозын колхозникше-шамычат уборкылан ямдылалтмашке кугу вниманийым ойыреныт.

Тений „Красный пахарь" колхоз ВКП(б) Центральный Комитет дене СССР СНК-н пунчалышт почеш 1,5 гектар мландеш тÿрлö емыжым шында.

П. Бувыгин.

ЙОШКАР-ОЛАСЕ СТАДИОНЛАШТЕ

12 июньышто Йошкар-Олинский „Динамо" спортивный обществын стадионыштыжо Марийский АССР Верховный Советын Кумышо Сессийже лÿмеш футбольный матч лие. Футбольный полышто—Йошкар-Олинский „Динамо" ден Казанский „Спартак" спортивный общество-шамычын командышт.

Судьян свистокшо почеш модыш тÿнгале. Первый минутышто уна-шамыч динамовец-шамычын капкашткым виян атаковатлат. Динамовец-шамычын защита спартаковец-шамычын чыла атакыштымат чактара. Модыш чот виянгеш. Кок командын капкашкыжат мяч чÿчкыдын мия, но удар слабый улмылан счетым почмо огыт керт.

25-ше минутышто уна-шамыч оштрафоватлалтыныт. Динамовец Ушаков йолташ пенальтым кыра. Спартакын вратарьже мячым кучен огеш керт. Счет почылтын. Динамовец - шамыч эшеат талышнат да кок минут гыч эше ик голым пуат. Спартаковец-шамыч первый таймым мучашеш гына ик голым пуэн кертыч.

Кокымшо таймыште модыш эшеат интересный ыле. Таймын первый 10 минутыштыжак динамовец-шамыч уна шамычын капкашкышт кум мячым пуртат. Спартаковец-шамыч тиде таймыштат ик мячым гына пуртышт. Тыге Йошкар-Олинский „Динамо" команда Казань олан ик виян командыжым — „Спартакым" 5:2 счет дене сеҥыш.

Тиде кечынак „Медик" стадионышто Йошкар-Олинский „Спартак" ден Зеленодольский „Судостроитель" спортивный обществын командыже-шамыч Футбол дене модыныт. Модмаште „Спартак" команда уна-шамычлан 3:5 счет дене модын колтен.

Ив. Литвин.

Финпланым 115 процентлан темен

Колхозник-шамыч коклаште политико-массовый пашам сай организоватлымылан кöра, Коминский сельсовет (Йошкар-Олинский район) финансовый планым квартал гыч кварталышке районышто эн ончыч темен шога. Кокымшо кварталысе финансовый планым 1 июньлан 115 процентлан темен, районышто ик ончыл верым налын.

Янсонов.

ПАШАМ САЕМДЫМАН

Параньгинский р а й о н „Венера" колхоз пеленсе комсомольский организаций пашажым начар ышта. Кок тылзе годсек комсомольский собраний лийын огыл. Апрель тылзыштак 2 еҥым комсомолыш принимайтлыме ыле, но нуно комсомольский билетым налын огытыл.

Колхозышто улшо добровольный организаций-шамыч денат комсомольский организаций огеш вуйлате.

Тиде организаций ВЛКСМ Параньгинский райкомол деч торапте огыл гынат, райкомол полышым огеш пу.

Э. Лошкин.

Отв. редактор— К. А. ЛЕНСКИЙ.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Мар. АССР, г. Йошкар-Ола, Дом Советов, 4 этаж, № комнаты 69—70, № телефона 90.
Упол. Главлита МАССР 553. Йошкар-Ола, 1-ая типография Маргосиздата.